

Mgr Mateusz Woźniak, mgr Katarzyna Jęczmień

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZEDMIOTU BIOLOGIA W X LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM W GDYNI

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych podstawie art. 44zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425).
2. Podstawa programowa z biologii.
3. Standardy egzaminacyjne publikowane przez MEN.
4. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania w X liceum Ogólnokształcącym w Gdyni.

II. PODRĘCZNIK

Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony. Seria Biologia na czasie. Wydawnictwo: Nowa Era

III. CELE OCENY

1. Informowanie ucznia o poziomie osiągnięć edukacyjnych i jego postępach w nauce.
2. Dostarczanie rodzicom i nauczycielowi informacji o postępach oraz trudnościach ucznia.
3. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy.
4. Pomoc w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie ucznia do dalszej pracy.
5. Stymulowanie rozwoju ucznia i motywowanie do dalszego rozwoju,
6. Analizowanie przyrostu wiedzy, kształtowanie umiejętności samooceny i samokontroli
7. Rozwijanie umiejętności i zachowań potrzebnych w społeczeństwie.

IV. CELE EDUKACYJNE Z BIOLOGII:

1. Pogłębianie rozumienia podstaw działania własnego organizmu w stosunku do wiedzy nabytej w szkole podstawowej
2. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.
3. Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
4. Rozumienie potrzeby zachowania bioróżnorodności.
5. Poznanie zależności w funkcjonowaniu organizmów żywych na różnych poziomach organizacji.
6. Poznanie teorii i praw biologicznych.
7. Poznanie przykładowych metod badawczych stosowanych w biologii.
8. Integracja wiedzy z różnych dziedzin do wyjaśniania zjawisk biologicznych.
9. Rozumienie znaczenia nowoczesnych kierunków biologii dla postępu w biotechnologii i medycynie.
10. Uzyskanie świadomości zagrożeń cywilizacyjnych wynikających z działalności człowieka.

V. KONTROLA I OCENA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Wiadomości (zapamiętywanie, rozumienie)
2. Umiejętności rozwiązywania problemów:
 - a) analizowanie wyników i formułowanie wniosków,
 - b) argumentacja własnych poglądów,
 - c) umiejętności interpersonalne: praca w grupie (wykonywanie projektów, rola w zespole)
 - d) umiejętności praktyczne (praca mikroskopem, tworzenie i analiza plansz, wykresów, przygotowywanie referatów, albumów, zielników, prowadzenia hodowli szkolnych, gromadzenie informacji o tematyce biologicznej, izolacja DNA, przygotowanie preparatów mikroskopowych)
 - e) osiągnięcia w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach
3. Postawy i przekonania (aktywność, zaangażowanie w proces uczenia się)

VI. ZASADY OGÓLNE

1. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne.
2. Uczeń w ciągu okresu powinien otrzymywać wynik procentowy z różnych form pomiaru, systematycznie rozłożonych w czasie.
3. Prace pisemne są obowiązkowe.
4. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianej długiej formy sprawdzenia wiadomości, zostaje ona przesunięta na kolejną lekcję.
5. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji - jeden raz w okresie przy jednej godzinie tygodniowo lub 2 razy w okresie przy większej ilości godzin. Nie dotyczy to zapowiedzianych wcześniej prac pisemnych i długoterminowych prac domowych. Nieprzygotowanie obejmuje: odpowiedź ustną, niezapowiedzianą kartkówkę, brak zadania domowego, które zostało zadane na lekcji poprzedzającej obecność, brak zeszytu, brak pomocy potrzebnych do lekcji. Brakującą pracę domową należy bezwzględnie uzupełnić. Nieobecność w szkole w terminie oddania pracy domowej nie usprawiedliwia nieoddania zadania, gdyż jest możliwość oddania zadań wcześniej lub przesłania ich drogą elektroniczną.
6. Brak, nieprzesłanie pracy domowej drogą elektroniczną zgodnie z terminem lub odpisywanie zadań domowych, korzystanie z niedozwolonych źródeł w czasie prac pisemnych, oddawanie do oceny prac napisanych niesamodzielnie, prac nieestetycznych i nieczytelnych lub plagiatów równa się otrzymaniu 0 %. Uczeń nie może poprawiać zadania jeżeli wcześniej w rażąco sposób naruszył prawo autorskie.
7. Prace pisemne napisane nieczytelnie lub rażąco nieestetyczne nie podlegają sprawdzeniu, jeśli Uczeń nie ma orzeczenia poradni o dysfunkcjach (0/100 %).
8. Prace pisemne oceniane są wg skali procentowej zawartej w statucie szkolnym (Wewnątrzszkolnych Zasadach Oceniania X Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni).
9. Każdego ucznia obowiązuje dodatkowo:
 - prowadzenie zeszytu przedmiotowego lub notatek, według zaleceń nauczyciela
 - umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy, np. literatury popularnonaukowej, audycji telewizyjnych, internetu,
 - gromadzenie informacji i zbiorów przyrodniczych wskazanych przez nauczyciela (oraz we własnym zakresie)
 - znajomość przesyłanych i udostępnianych materiałów drogą elektroniczną
10. Uczniowie wykazujący uzdolnienia w dziedzinie biologii mogą uczestniczyć w różnych formach zajęć pozalekcyjnych (np. koła ekologiczne, nauczycielskie koło przyrodnicze, konsultacje dla uczniów zdolnych), zaangażowanie i osiągnięcia ucznia mogą mieć wpływ na ocenianie śródroczne lub roczne.
12. Nie dopuszcza się zaliczania przedmiotu pod koniec okresu, poza przypadkami przewidzianymi w statucie.
13. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego lub notatek jest obowiązkowe, ale sprawą indywidualną jest sposób jego/ich prowadzenia. Brak aktywności na lekcji w postaci braku prowadzenia notatki i braku uczestnictwa w lekcji jest równoważne wpisem 0 do dziennika elektronicznego.
14. Opracowanie pracy kontrolnej, referatu, projektu polega na jego przygotowaniu i prezentacji a nie odczytaniu. Przy braku podania źródeł wykorzystywanych przez uczniów lub odczytaniu referatu możliwe jest uzyskanie, co najwyżej 60% punktów możliwych do uzyskania.

VII. METODY POMIARU I OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Nauczyciel może sprawdzać wiedzę i umiejętności uczniów poprzez następujące formy:

- Długa forma sprawdzania wiadomości
- Krótka forma sprawdzenia wiadomości (kartkówka, odpowiedź ustna)
- Inne (zadanie domowe, aktywność, referat)
- Obserwacja ucznia
- Narzędzia dodatkowe

Długa forma sprawdzania wiadomości:

- a) Praca samodzielna w formie pisemnej obejmująca wiadomości dotyczące jednego dużego działu lub większej partii materiału, praca sprawdzająca półroczna lub roczna, trwająca całą lekcję lub dłużej. Dłuższą formą sprawdzania wiadomości jest też zapowiedziana praca pisemna obejmująca mniejszą partię materiału i trwająca krócej.
- b) Długie formy sprawdzania wiadomości są zapowiedziane co najmniej tydzień wcześniej i zapisane w terminarzu dziennika elektronicznego.
- c) Pod uwagę brana jest metoda rozwiązania, rezultat i poprawność użytej terminologii.
- d) Długie formy sprawdzania wiadomości są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich pisać z całą klasą, to powinien uczynić to na następnej lekcji (jeśli czas nieobecności był krótszy niż tydzień); jeżeli nieobecność ucznia w szkole trwała dłużej niż tydzień, uczeń ma obowiązek zgłoszenia się do nauczyciela w celu ustalenia terminu sprawdzianu; termin pisania sprawdzianu nie może przekroczyć dwóch tygodni od czasu powrotu ucznia do szkoły. Nieusprawiedliwiona nieobecność skutkuje wpisem 0 w miejscu wyniku procentowego.
- e) Jeżeli nieobecność ucznia na sprawdzianie była nieusprawiedliwiona, uczeń ma prawo poprawić wynikające z nieusprawiedliwionej nieobecności 0, lecz waga nie ulegnie zmianie.
- f) W przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy ucznia podczas pisania długiej formy sprawdzania wiadomości uczeń otrzymuje 0, bez możliwości poprawy.

Krótką formą sprawdzenia wiadomości:

Kartkówka

Pisemna praca samodzielna na lekcji, która nie musi być wcześniej zapowiadana, obejmująca część materiału (co najwyżej z 3 tematów), trwająca 10 – 20 minut.

Odpowiedź ustna

- a) Uczeń może być bez zapowiedzi wezwany do odpowiedzi obejmującej temat omawiany na poprzedniej lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych uczeń obowiązują materiały z całego działu.
- b) Ocenie podlega język danego przedmiotu, umiejętność wnioskowania, uogólniania, uzasadniania, analizowania tematu czy zadania, zawartość rzeczowa, formułowanie spostrzeżeń, wyrażanie sądów, trafność doboru metod rozwiązania danego zagadnienia.

Inne:

Praca domowa

- a) Praca domowa obejmuje zadania wykonywane w domu w zeszycie przedmiotowym, ćwiczeniach lub w innej formie wskazanej przez nauczyciela oraz zadania dla chętnych o podwyższonym stopniu trudności.
- b) Na ocenę ma wpływ zawartość merytoryczna i staranność.
- c) Nauczyciel sprawdza pracę domową wszystkim lub kilku wybranym przez siebie uczniom, a w szczególnych przypadkach całej klasie (np. gdy zadanie domowe dotyczyło opanowania terminologii, lub zdobycia takich umiejętności, bez których nie można przystąpić do dalszego zdobywania wiedzy biologicznej). Za brak pracy domowej uczeń otrzymuje 0.
- d) W przypadku, gdy stopień trudności pracy domowej był niewielki, nauczyciel ma prawo sprawdzenia tylko tego, czy praca została wykonana zgodnie z zaleconą formą.
- e) W przypadku, gdy praca domowa zadana była tylko dla uczniów chętnych, nauczyciel ma obowiązek sprawdzenia pracy wszystkim, którzy ją wykonali.
- f) Jeżeli uczeń zgłosił nieprzygotowanie, ma obowiązek odrobienia pracy domowej na najbliższą lekcję.
- g) Nauczyciel ma prawo sprawdzenia jednorazowo kilku prac domowych zadanych w ciągu ostatnich kilku tygodni (w takim przypadku uczeń otrzymuje jedną ocenę).

Aktywność na lekcji

- a) Udział w lekcji, przygotowanie dodatkowych materiałów, praca w grupie, praca na lekcji (ocena lub symbol ustalony przez nauczyciela „+”) częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie dodatkowych zadań na lekcji.
- b) 5 plusów równoważne jest 100% z wagą jak za kartkówkę.

Referaty

Zadawane są z wyprzedzeniem tygodniowym, kryteria oceny odpowiadają ocenie wypowiedzi ustnych z uwzględnieniem zaproponowanej notatki. Osoba czytająca referat może otrzymać maksymalnie 60%. Ilość procentów o 10 w górę podnosi przygotowanie pomocy dydaktycznych ułatwiających zrozumienie referatu.

Aktywność pozalekcyjna

- a) Osiągnięcia w konkursach biologicznych i ekologicznych lub olimpiadach z biologii (awans do drugiego etapu) to 100% z wagą 4.
- b) Referaty i prezentacje o tematyce biologicznej przedstawiane na szkolnych imprezach, przygotowanie dodatkowych materiałów, aktywny udział w wycieczkach dydaktycznych w czasie wolnym od zajęć szkolnych.
- c) Udział w kole przedmiotowym z ekologii.
- d) Udział w przyrodniczym kole nauczycielskim.
- e) Ilość punktów i ich waga uzależnione od aktywności ucznia.

Obserwacja ucznia:

- a) przygotowanie do lekcji
- b) praca w grupie

Narzędzia dodatkowe:

- testy diagnozujące – sprawdzają przygotowanie ucznia do egzaminu maturalnego, przystąpienie do napisania testu w wyznaczonym wcześniej terminie jest obowiązkiem ucznia, test jest oceniany zgodnie z zasadami oceny pracy pisemnej, nie podlega poprawie. Test diagnozujący może być użyty jako narzędzie badające przyrost wiedzy i umiejętności uczniów po zakończeniu nauki w danej klasie, wówczas uczniowie piszą test tzw. na wejście w klasie I liceum i po zakończeniu każdego roku szkolnego

- zadania dodatkowe nadobowiązkowe – są to zadania o wyższym stopniu trudności dla uczniów zainteresowanych przedmiotem, chcących poszerzyć swoje wiadomości i umiejętności, przygotowywanie materiałów na nośnikach elektronicznych, długoterminowe biologiczne i ekologiczne prace badawcze.

- matura próbna - celem próbnej matury jest zapoznanie uczniów ze standardami wymagań maturalnych z biologii, stworzenie okazji do sprawdzenia poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie podstawy programowej z biologii oraz motywowanie do poszerzania wiedzy i umiejętności.

Liczba i częstotliwość pomiarów jest zależna od klasy i liczby godzin

Uczeń może otrzymać „+” za:

- aktywne włączanie się w toku lekcji
- propagowanie wiadomości przyrodniczych
- przygotowanie prostych pomocy dydaktycznych
- efektywną pracę w grupach lub z podręcznikiem
- poszukiwanie i prezentowanie materiałów związanych z bieżącymi tematami zajęć
- dbałość o wystrój i estetykę gabinetu biologicznego

- dbałość o hodowlę zwierząt i roślin.

Uczeń może otrzymać „-” za:

- brak efektywnej pracy w grupie lub z podręcznikiem
- brak aktywnego włączania się w tok lekcji prowadzonej metodą dyskusji lub powtórzenia przerobionego materiału.
- brak zeszytu lub/i notatki

2. Warunki poprawiania oceny:

- a) Uczeń może poprawiać jeden raz każdy wynik długiej formy sprawdzania wiadomości w terminie nie późniejszym niż dwa tygodnie od otrzymania informacji o wyniku procentowym (w uzasadnionych przypadkach nauczyciel może wyznaczyć inny termin poprawy).
- b) Niezgłoszenie się na poprawę bez usprawiedliwienia jest równoznaczne z rezygnacją z prawa do poprawy.
- c) Do liczenia średniej obowiązują oba wyniki procentowe, przy czym wartości niższej przypisuje się wagę 1. Jeżeli nieobecność ucznia na sprawdzianie była nieusprawiedliwiona lub praca była niesamodzielną, uczeń ma prawo poprawić 0, lecz waga pozostanie bez zmian.
- d) Wyniki punktowe z kartkówki i odpowiedzi ustnych nie podlegają poprawie.
- e) W sytuacji zagrożenia oceną roczną niedostateczną nauczyciel może zaproponować uczniowi sprawdzian poprawkowy obejmujący materiał nauczania z całego semestru.
- f) W przypadku, gdy uczeń chce uzyskać wyższą ocenę roczną niż przewidywana może napisać pracę poprawkową z materiału omawianego w ciągu roku szkolnego lub zaliczyć materiał w formie odpowiedzi ustnej, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o ocenie przewidywanej, zgodnie ze statutem, po konsultacji z nauczycielem odnośnie formy i terminu testu.
- g) Jeśli na koniec pierwszego okresu uczeń otrzymał ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna, to praca poprawkowa dotyczy tylko okresu drugiego.

3. Ustalanie oceny semestralnej i końcowej

- a) Ocena semestralna i roczna jest średnią ważoną obliczaną automatycznie w dzienniku elektronicznym. Oceny są wystawiane zgodnie z zasadami zapisanymi w Wewnątrzszkolnych Zasadach Oceniania. Uczeń otrzymuje pozytywną roczną ocenę (tj. dopuszczającą) pod warunkiem, że średnia ważona ocen uzyskanych w każdym z semestrów wynosi, co najmniej 40%.
- b) Nauczyciel dokonuje oceny semestralnej i rocznej w sposób jawny i uzasadnia ją.
- c) Na ocenę semestralną i roczną składa się ocena poziomu wiedzy i umiejętności ucznia.
- d) Przy ustalaniu oceny semestralnej i końcowej nauczyciel bierze pod uwagę wyniki procentowe ucznia z poszczególnych obszarów, według następującej kolejności z uwzględnieniem wag:

Długa forma sprawdzenia wiadomości - waga 4

Krótką formą sprawdzenia wiadomości - waga 2

Inne - waga 1

Ustalona na koniec roku ocena może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu sprawdzającego zgodnie ze statutem.

4. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

- a) Na początku roku szkolnego uczniowie i rodzice zostają poinformowani o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- b) Każda ocena i każdy wynik procentowy są jawne.
- c) Rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań ogólnych, a także w czasie konsultacji indywidualnych oraz są zapoznawani z ocenami cząstkowymi. Informacja

o ocenach jest także dostępna w dzienniku elektronicznym po zalogowaniu.

d) Rodzice mają prawo do obejrzenia prac pisemnych swoich dzieci w obecności nauczyciela (prace uczniów nie mogą być kserowane, poza wyjątkami przewidzianymi w statucie).

5. Wymagania edukacyjne z biologii

Stopień dopuszczający

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który przyswoił treści konieczne. Taki uczeń z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.

Stopień dostateczny

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje również proste zależności, a także próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.

Stopień dobry

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który przyswoił treści rozszerzające, właściwie stosuje terminologię przedmiotową, a także wiadomości w sytuacjach typowych wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod, samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałem źródłowym oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Stopień bardzo dobry

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który opanował treści dopełniające. Potrafi on samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów.

Stopień celujący

Stopień celujący może otrzymać uczeń, który w stopniu wyczerpującym opanował materiał programowy. Potrafi on selekcjonować i hierarchizować wiadomości, z powodzeniem bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, a także pod okiem nauczyciela prowadzi własne prace badawcze.

Wszystkie sprawy, które nie zostały ujęte w Przedmiotowych Zasadach Oceniania rozstrzygane będą zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania (statut) w X LO w Gdyni oraz rozporządzeniami MEN.

VIII ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Podczas zajęć online uczeń informuje domowników o odbywających się zajęciach. Do zajęć przygotowuje swoje stanowisko pracy - działający sprzęt (komputer, kamera, głośnik) i materiały dydaktyczne (w tym zeszyt i podręcznik), przewietrzona pomieszczenie.
2. Pracujący zdalnie dbają o wygląd i kulturę osobistą oraz o atmosferę zajęć nacechowaną życzliwością. Spożywanie posiłków podczas zajęć jest niedozwolone. W czasie lekcji należy skupić się na nauce.
3. Rejestrowanie przebiegu zajęć zdalnych, nagrywanie i robienie zdjęć uczestnikom spotkania online bez ich wiedzy i zgody jest zabronione.
4. Uczeń ma obowiązek na bieżąco zgłaszać problemy techniczne.
5. Zasady oceniania działań i postępów w nauce uczniów podczas nauczania zdalnego są takie same jak przy nauczaniu stacjonarym.